

RELEVANTIE, SIGNIFICANTIE EN PRIORITEIT VAN ISO 26000 ONDERWERPEN

RELEVANTIE
Het onderwerp of aspect is van toepassing op de organisatie. Indien 'nee': toelichten waarom niet. Indien 'ja': er kan eventueel een gradatie worden gekozen.

Relevantie wordt bepaald door factoren als:

- (potentieel) effect op duurzame ontwikkeling en stakeholders
- verbonden met de kernprocessen en producten/diensten
- gelieerd aan wet- en regelgeving
- liggend in de invloedssfeer van de organisatie
- (potentieel) effect van andere organisaties op de eigen organisatie

SIGNIFICANTIE
De mate van het effect (impact) van de activiteiten en besluiten van de organisatie op duurzame ontwikkeling (mens, maatschappij, milieu en economie).

Criteria zijn onder andere:

- omvang van het effect op duurzame ontwikkeling en stakeholders
- potentiële effect van actie, of achterwege blijven van actie
- bezorgdheid van stakeholders bij het onderwerp/aspect
- maatschappelijke verwachtingen t.a.v. verantwoordelijk gedrag m.b.t. de effecten

PRIORITEIT
De prioriteit voor actie. Onderwerpen/aspecten met hoge relevantie en significantie verdienen zeker aandacht.

Criteria zijn bijvoorbeeld:

- wat er nog gedaan moet worden (inspanning) om het gewenste resultaat en ambitieniveau te bereiken
- kosten en opbrengsten
- complexiteit of gemak van realisatie
- tijd benodigd voor realisatie

GRADATIE-KEUZE
bijv.
H = Hoog
M = Gemiddeld
L = Laag

NB. andere scores zijn ook mogelijk

ISO 26000 Issue	Aspect	Relev.	Toelichting	Signif.	Toelichting	Prior.	Toelichting	Mogelijke acties
-----------------	--------	--------	-------------	---------	-------------	--------	-------------	------------------

BESTUUR VAN DE ORGANISATIE								
1. Besluitvormings-processen en structuren	Beleidsverklaring met 7 MVO Principes (Gedrags-code) Ontwikkelen van bewustzijn van leden voor MVO (betrokkenheid leden bij beleid en uitvoering) Vastleggen en bewaken voortgang van verantwoordelijkheden en bevoegdheden MVO	M/H	Bestuur - leden: interactie en communicatie; statuten Certificatie/ certificeerder (GG/ IFS/ SKAL/ BRC/ ISO/ Tesco/ AH/ QS); leveranciersverklaringen, klantbezoeken	M/H	Leden (leveranciers-verklaringen) GMO (EU overheid) certificeerders	L/M	Beleid: er is al veel, verbetering mogelijk. Bewustzijn behaald: acties doorgevoerd in 2014-2016.	1. bewustzijn vergroten: leden-vergadering rondom belangrijke MVO thema's 2. beleid/gedragscode aanvullen met 7 MVO principes; ontwikkelen een samenvattend beleid (met verwijzing naar de IFS Broker System, ISO 9001 en ISO 26000) en een strategisch plan 3. opnemen in beleids handboek 4. klachtenregeling formaliseren en implementeren in kwaliteit-systeem. Ontwikkelen en onderhouden van een centrale database bij Fossa voor klachtenregistratie 5. Wordvoerder MVO binnen fossa aanstellen
ISO 26000 Issue	aspect	relev.	toelichting	signif.	toelichting	prior.	toelichting	mogelijkheden

MILIEU								
1. Voorkomen van vervuiling	Bij telers	H	Afvalstromen, gebruik meststoffen (incl. organische mest) en GBM; hergebruik substraat	M	Toeleveranciers meststoffen en GBM, overige tuinbouw benodigdheden; Gemeente (vergunning/ verordening); afvalverwerkers, certificeerders, AID & CTB (NL Overheid - GBM)	L	Al op een hoog niveau	1. Kansen ontdekken voor een natuurlijke kringloop 2. Planet Proof certificering
2. Duurzaam gebruik hulpbronnen	Bij telers	H	Gebruik van water en stroom, gas (energie); recycling water, reductie gasverbruik (WKK, isolatie, schermen)	M	Toeleveranciers energie en water (soms), gemeente (vergunningen), certificeerders (Groen Label - certificatie voor kassen (materialen, inbouwen, efficiëntie); meeste telers hebben dit soort certificatie; als een nieuw kas opgebouwd worden dan kiezen ze voor een certificatie	M	Al op een hoog niveau; watergebruik is gigantisch in VGG maar water-voorziening is geen probleem; residu (gewasbeschermingsmiddelen) in restwater zijn afgemeten en gecontroleerd	1. kansen ontdekken voor circulaire gebruik van hulpbronnen (water-gebruik) 2. ambitie a: biologisch gewasbescherming middelen in de kas gebruiken (voorkomen van vervuiling en milieu bescherming); ambitie b: de planten sterke maken zo dat ze minder gewasbeschermingsmiddelen nodig hebben (voorkomen van vervuiling) 3. Kennisdeling onderling is ook een kans 4. Planet Proof certificering
3. Klimaatverandering terugdringen en aanpassen	Bij telers	H	Gebruik van water en stroom, gas (energie); recycling water, reductie gasverbruik (WKK, isolatie, schermen)	M	Toeleveranciers energie en water (soms), gemeente (vergunningen), certificeerders (Groen Label); klanten aandacht voor klimaat en CO2 reductie	L	Geen ambitie over gas gebruikt/ co2 neutraal te worden (gewoon betalen voor certificaten is onzinnig); Zonne-energie niet haalbaar	Planet Proof certificering
4. Bescherming van het milieu en herstel van natuurlijke omgevingen	Bij telers	M/H	Inzet GBM & meststoffen; behandeling perceelranden/ slootkanten; spuittechniek (relatie VGG), driftbeperking, biodiversiteit stimulerende initiatieven	M	Toeleveranciers GBM & meststoffen (advies/ ondersteunend), gemeentes, GMO subsidie, AID, CTB, certificeerders	M	Al op hoog niveau; nieuwe Europese regels betreffende het gebruik van pesticiden met negatieve effecten op bijen gevolgd; Geen interessante mogelijkheden met betrekking tot biodiversiteit	Planet Proof certificering
ISO 26000 Issue	aspect	relev.	toelichting	signif.	toelichting	prior.	toelichting	mogelijkheden

WERKOMSTANDIGHEDEN								
1. Werk en werkkolatie	Bij Telers: vaste krachten en inhuur tijdelijke arbeid	H	Fossa heeft kleine staf; focus: medewerkers bij telers; Duidelijke arbeidscontracten (legaal). Certificering/ conformiteitsverklaring	H	ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen, certificatie/ certificeerders, klanten (conf.verkl.), AID (legale tewerkstelling)	H	Dit is een zeer belangrijk aspect de komende jaren voor de sector; veel is al in orde; nog verbetering mogelijk; Seizoensgebonden oogsten is gevoelig (werknemers uit andere delen EU); Vanwege de korte lijnen binnen Fossa worden klachten c.q. geschillen praktisch altijd opgelost in onderlinge gesprekken c.q. in een ledenvergadering.	Initiële focus op de grootste producenten van de vereniging (samenwerking tussen 4 of 5 leden). 1. Workshop organiseren rondom arbeid (OTTO) 2. Beleid/gedragscode aanvullen met vereiste over werkomstandigheden voor de leden van de coöperatie 3. GRASP adopteren binnen 2 jaar 4. Ontwikkelen en onderhouden van een klachten procedure
2. Werkcondities	Bij Telers: vaste krachten en inhuur tijdelijke arbeid	H	Fossa heeft bijna niemand in dienst; focus: Medewerkers bij telers: RIE - veiligheid, welzijn, eerlijke beloning, overwerk, verzekering, kinderopvang, werktijden	H	ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen, certificatie/ certificeerders, klanten (conf.verkl.), AID (legale tewerkstelling)	L/M	Veel RIE's bij telers geactualiseerd tussen 2014-2016.	1. Ledenvergadering over werkomstandigheden 2. RIE is belangrijk
3. Sociale Dialoog	Bij Telers: vaste krachten en inhuur tijdelijke arbeid	M/H	Fossa heeft bijna niemand in dienst; focus: werknemers bij telers	M/H	Vakbonden, ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen, certificatie/ certificeerders, klanten (conf.verkl.).	L/M	veel is al in orde; nog verbetering mogelijk.	
4. Gezondheid & Veiligheid	Bij Telers: vaste krachten en inhuur tijdelijke arbeid	H	Fossa heeft bijna niemand in dienst; focus: werknemers bij telers	H	ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen, certificatie/ certificeerders, klanten (conf.verkl.), AID (legale tewerkstelling)	M	Niet op Fossa niveau; risico inventarisatie wel belangrijk met kleine deelnemers; RIE kan nog beter bij enkele telers, verbeteren info arbdienst (BHV, spuitlicentie, kunstmest).	
5. Persoonlijke Ontwikkeling & Training	Opleiding, begeleiding, carrière, variatie. Fossa: leden en bestuur Bij telers: werknemers	M	Bestuur Fossa, telers, werknemers bij telers; uit directe omgeving en andere delen EU (werkgelegenheid); Taal barriere en cultuur verschillen integreren en opheffen	M	Certificeerders (certificaten), ARBO (NL overheid), klanten (conf. Verkl.), uitzendbureau's	M	De meeste op telers niveau; Bestuur Fossa verder trainen (relatie met 1. "Bestuur v.d. Organisatie"?). Bij telers: taal barrieres (PL/NL/ ENG); Winst haalbaar bij verdere integratie taal & cultuur; aandeel EU werknemers bij telers is hoog; opleiding/ training kan helpen de efficiëntie te verbeteren en helpen dat mensen terug komen elke jaar.	
ISO 26000 Issue	aspect	relev.	toelichting	signif.	toelichting	prior.	toelichting	mogelijkheden

EERLIJK ZAKENDOEN								
1. Anticorruptie	Bij Fossa U.A., Fossa BV	L	Niet relevant; het speelt niet extern; geen handel buiten Europa; goede interne controle.	L	Reguliere controles door Accountant, belastingdienst, eigen interne communicatie	L	Kleine, platte organisatie (Fossa); weinig risico; weinig te verbeteren; transparante jaarrekening (bespreking met leden)	
2. Verantwoordelijke Politieke Betrokkenheid	Bij Fossa U.A., Fossa BV	L	Niet van toepassing; alleen bij vergunningen contacten overheden	L	Speelt niet	L		
3. Eerlijke Concurrentie	Bij Fossa A.U/ BV; Bij toeleveranciers van Fossa	L	Niet van toepassing; onafhankelijk verkoper; geen prijs- of kartelspraken over prijzen met concurrenten; kleine telers en weinig invloed op de markt	L	speelt niet	L		
4. Vergroten van MVO in de invloedssfeer	Bij toeleveranciers en klanten van Fossa (telers en handel)	H	toeleveranciers voor telers (verpakkingsmaterialen, fust, GBM, meststoffen, transport, arbeid) & handel / retail; uitzendbureau's (Irisico)	H	toeleveranciers voor telers (verpakkingsmaterialen, fust, GBM, meststoffen, transport, arbeid); GMO (EU overheid); retailers	M	Dialogo en stimulans bij toeleveranciers en retail sterk verbeterd tussen 2014-2016.	1. Workshop organiseren rondom arbeid (bv met OTTO) 2. Bijeenkomst MVO en LIDL: zie ook WERKOMSTANDIGHEDEN
5. Respect voor Eigendomsrechten	Bij toeleveranciers van Fossa	L	Niet van toepassing	L		L		
ISO 26000 Issue	aspect	relev.	toelichting	signif.	toelichting	prior.	toelichting	mogelijkheden

MENSENRECHTEN								
1. Due Diligence	Risico analyse leveranciers (inkoop) (en leveranciers van leveranciers), op gebied van mensenrechten.	H	Leveranciers verpakkingsmaterialen, meststoffen, pesticiden, plantmateriaal, arbeid (energie, zaden).	M	GMO (EU Overheid), uitzendbureau's (leveranciers arbeid)	H	uitdiepen risico's leveranciersanalyse	1. Vaststellen producten van herkomst buiten Europa (bij zaden en stokken voor plantjes) & risico inventarisatie op individueel niveau 2. Eventueel beleidsmaatregelen na inventarisatie 3. Beschouwen een actieve positie nemen op Fossa niveau; bv - neem de verantwoordelijkheid om een brief te sturen naar leveranciers, vragen stellen -wat is uw standpunt over dit onderwerp (individuele telers hebben minder kracht dan Fossa)
2. Risicosituaties voor mensenrechten	zie 1. Due Diligence; van toepassing op leveranciers, niet op klanten (alleen directe afzet bij klanten in EU)	H	Leveranciers verpakkingsmaterialen, meststoffen, pesticiden, plantmateriaal, arbeid (energie, zaden)	M	GMO (EU Overheid), uitzendbureau's (leveranciers arbeid)	M	uitdiepen risico's leveranciersanalyse	1. Vaststellen producten van herkomst buiten Europa (bv zaden) & risico inventarisatie 2. Eventueel beleidsmaatregelen na inventarisatie 3. Beschouwen een actieve positie nemen op Fossa niveau (zie boven) 4. GRASP inspecties
3. Vermijden van Medeplichtigheid	zie 1. Due Diligence; van toepassing op leveranciers, niet op klanten (alleen directe afzet bij klanten in EU)	H	Leveranciers verpakkingsmaterialen, meststoffen, pesticiden, plantmateriaal, arbeid (energie?) (zaden?)	M	GMO (EU Overheid), uitzendbureau's (leveranciers arbeid)	H	uitdiepen risico's leveranciersanalyse	1. Vaststellen producten van herkomst buiten Europa (bv zaden) & risico inventarisatie 2. Eventueel beleidsmaatregelen na inventarisatie
4. Omgaan met klachten en geschillen	Zie ook "Bestuur v.d. Organisatie" [?]. Geregeld in Grondwet/ ARBO Wet? Geldt ook bij telers	L	In de statuten van Telerscoöperatie Fossa Eugenia U.A. is niet expliciet een klachten- c.q. geschillenregeling opgenomen. Vanwege de korte lijnen binnen Fossa worden klachten c.q. geschillen praktisch altijd opgelost in onderlinge gesprekken c.q. in een ledenvergadering.	L	ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen	M		1. Ontwikkelen een klacht mechanisme? Zie ook bestuur en werkomstandigheden
5. Voorkomen van discriminatie	Bij telers: gelijkwaardige voorwaarden voor alle medewerkers	H	Veel telers huren arbeid in; veel en regelmatig seizoen- en migrant-arbeid, veel vrouwen	H	ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen	M	Er is geen spanning tussen bevolkingsgroepen; geen onderscheid tussen mensen (ook op salarisniveau). Veel werknemers kiezen in Nederland te blijven. Duidelijkheid en vaststellen 'correcte' uitzendbureau's verbeteren.	
6. Burger, Politieke, Sociale, Economische en Culturele rechten	Geregeld in NL wetgeving	L	Niet van toepassing, volgen wetgeving	L		L		
7. Fundamentele Principes en Rechten op het Werk	Geregeld in NL wetgeving	L	Veel telers huren arbeid in: - scholieren actief in oogsttijd - veel en regelmatig seizoensarbeid - iedereen volgt de wet - CAO	L	ARBO (inspectie/ overheid), Gemeenten, uitzendbureau's, maatschappelijke aandacht algemeen	L	Duidelijkheid en vaststellen 'correcte' uitzendbureau's verbeteren.	
ISO 26000 Issue	aspect	relev.	toelichting	signif.	toelichting	prior.	toelichting	mogelijkheden

KLANTEN / CONSUMENTEN AANGELEGENHEDEN								
1. Eerlijke Marketing	Bij Fossa BV → klanten	H	G&F verkoop: vaak grote hoeveelheden en kleine marges; het betreft duidelijke producten voor de klanten; EU marktstandaard is van toepassing (kwaliteit), klanten eisen conf. Verkl., certificaten	H	Klanten, certificeerders	L	Weinig te verbeteren; Lidl reclame; Er is veel duidelijkheid, ofschoon dat vooral 1 richtingsverkeer is (supermarkt > leverancier)	Actieve rol van Fossa nodig: Kans op de 'mijn keukentuintje' nog breder via Fossa te maken.
2. Beschermen gezondheid & veiligheid	Bij Fossa BV → klanten	H	Verse G&F: gezond Residuen van GBM: negatief	H	telers (toepassing GBM), NVWA, certificeerders, Consumentenbond, laboratorium (analyses)	M	Risico's residuen significant verminderd tussen 2014-2016.	1. Ontwikkelen actief beleid om minder incidenten (gewasbeschermingsmiddelen) te hebben.
3. Duurzame Consumptie	Bij Fossa BV → klanten	M/H	Bij glastelers: VGG: moeilijker. Aandacht voor BIO, GGAP, Planet Proof, TÜV etc.	M/H	leverancier onderhoud voedingsunit, leverancier energie	L	Onbekend of winst te halen valt in meer communicatie met klant hierover, alleen lokale logistiek, CO2 belasting tomatenteelt (moeilijk en omstreken berekening). Stimuleren en communiceren: 'mijn keukentuintje'	Planet Proof certificering
4. Klantenservice en support	Bij Fossa BV → klanten	H	Onderscheidend sterk punt voor Fossa. Dichtbij klant en teler.	H	klanten (groothandel), telers	M	Website, certificaten, conf. Verkl. Zijn er allemaal al; intensief contact met klanten; Winst is te halen bij meer commitment vanuit klanten (dan is meer en structurelere voeding van info aan klanten mogelijk). Als klanten vragen hebben wordt het meteen opgelost; sterk punt bij Fossa.	Zie bestuur van de organisatie; klachten 1 op 1 opgelost; keten visie (samenwerking tussen keten partners wel belangrijk)
5. Bescherming Privacy	Zorgvuldige omgang met info van klanten, leveranciers en teler info	M/H	Dit is relevant bij bijv. incidenten en klachten: (media incidenten: EHEC); ervoor zorgen dat info telers vertrouwelijk blijft;	H	telers, klanten	L	Verbeteren: duidelijke communicatie procedure (telers>Fossa; Fossa->klanten); follow fossa procedures in contact with clients	
6. Toegang tot essentiële diensten	Telers & kantoor: gas, water, zuivering, sanitair, riolering, ICT, internet, telecom	H	niet van toepassing; in NL overheid verzorgt overheid dit; alleen relevant voor migrant arbeid (huisvesting, etc)	H	huisvesting en faciliteiten migrant arbeiders en arbeidsters	L	op orde	
7. Voorlichten en Bewustmaken	Bij Fossa BV → klanten	L/M	Fossa: website, verpakkingen	M	Fossa U.A., klanten	M/H	Communicatie MVO/ duurzaamheid via website (verslag) en verpakkingen vergroten en verbeteren; Stimuleren en communiceren: 'mijn keukentuintje'	
ISO 26000 Issue	aspect	relev.	toelichting	signif.	toelichting	prior.	toelichting	mogelijkheden

MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID								
1. Betrokkenheid tonen	Bij telers en Fossa U.A.	M/H	Directe en informele; Betrokkenheid bij de buurt. "Kom in de Kas" dagen; steun Floriade; mijn keukentuintje naar scholen; regelmatig lokale sponsoring; kleine donaties	M/H	Belangrijk voor maatschappelijk draagvlak in de regio partijen	L	Geen positionering op lokaal niveau	
2. Onderwijs en Cultuur	Bij Fossa telers	M	Bezoek scholen aan kassen en velden; stages; mijn keukentuintje naar scholen	M/H	Belangrijk voor draagvlak en beeldvorming bij toekomstige arbeidskrachten	L	Hoeft niet zichtbaar te zijn	
3. Werkgelegenheid creëren	Bij telers	M/H	Fossa heeft bijna niemand in dienst; focus: bij telers, meerderheid werknemers buiten regio; uit andere landen EU	M/H	Aantrekkelijk blijven als werkgever/ sector	L	Arbeid kansen; wat in de 'kas' - 'bevorderen kom je doet'; veel bezoekers	
4. Ontwikkelen en toegang tot technologie	Bij telers en Fossa U.A.	L	Weinig relevant (Delicare/ prognose aanvoer); proef opstellingen kweekrassen	L/M	Weinig eigen technologie; er valt weinig te delen; geen eigen technologie-ontwikkeling	L	Potentiële kans om leiderschap te tonen in de technologische ontwikkeling (B2B)	
5. Webvaart en Inkomenscreatie	Bij telers	M	Telers; lokale productie en inkoop	M/H	Leden, leveranciers, GMO (EU overheid), werknemers bij telers	M/H	Het gaat over de telers; Fossa doet dit niet	
6. Gezondheid	Impact op omgeving	L/M	GBM en transport; licht van de kas; transport beweging klachten	L/M	Beperkte impact	L	Goede relaties met de gemeenschap helpen om klachten te verminderen	
7. Investeringen	Sponsoring	M	Betrokkenheid bij de buurt	M/H	Fossa U.A., telers,	M/H	bijdragen Floriade; kleine donaties	